Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2014-2019

Επιτροπή Νομικών Θεμάτων

16.6.2017

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

σχετικά με την προσαρμογή διαφόρων νομικών πράξεων οι οποίες προβλέπουν τη χρήση της κανονιστικής διαδικασίας με έλεγχο στα άρθρα 290 και 291 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Επιτροπή Νομικών Θεμάτων

Εισηγητής: József Szájer

Ιστορικό

Με το άρθρο 5α της απόφασης 1999/468/ΕΚ[1], όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου 2006/512/ΕΚ[2] («απόφαση επιτροπολογίας»), θεσπίστηκε η επονομαζόμενη κανονιστική διαδικασία με έλεγχο (ΚΔΕ).

Με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, την 1η Δεκεμβρίου 2009, και υπό το φως του επακόλουθου νέου νομοθετικού πλαισίου για το «υπο-παράγωγο» δίκαιο, που θεσπίστηκε με τα άρθρα 290 και 291 της ΣΛΕΕ, η απόφαση επιτροπολογίας έπρεπε να αναθεωρηθεί. Ωστόσο, ο κανονισμός 182/2011[3] («κανονισμός επιτροπολογίας»), που εγκρίθηκε προς τον σκοπό αυτό βάσει του άρθρου 291 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, άφησε σκοπίμως εκτός του πεδίου εφαρμογής του το άρθρο 5α της απόφασης επιτροπολογίας. Ως εκ τούτου, το άρθρο 5α με το οποίο θεσπίζεται η ΚΔΕ έπρεπε να διατηρηθεί σε ισχύ προσωρινά για τους σκοπούς των ισχυουσών βασικών πράξεων που παραπέμπουν στο εν λόγω άρθρο. Παρόλα αυτά, το υπό εξέταση κεκτημένο πρέπει να ευθυγραμμιστεί το συντομότερο δυνατό με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, για λόγους ασφάλειας δικαίου.

Το 2013 η Επιτροπή πρότεινε να συμπληρωθεί η ευθυγράμμιση με τρεις εκτενείς προτάσεις (τις επονομαζόμενες προτάσεις Omnibus), τις οποίες το Κοινοβούλιο ενέκρινε σε πρώτη ανάγνωση τον Φεβρουάριο του 2014[4]. Ωστόσο, μετά τις ευρωπαϊκές εκλογές η νέα Επιτροπή ανακάλεσε τις προτάσεις. Η νέα διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου (ΙΙΑ) της 13ης Απριλίου 2016[5] αντιμετώπισε το εν λόγω ζήτημα στην παράγραφο 27. Η σχετική διάταξη έχει ως εξής :

«*Τα τρία θεσμικά όργανα* [δηλαδή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή] *αναγνωρίζουν την ανάγκη να ευθυγραμμιστεί όλη η υφιστάμενη νομοθεσία με το νομικό πλαίσιο που θέσπισε η Συνθήκη της Λισαβόνας, και ιδίως την ανάγκη να δώσουν ύψιστη προτεραιότητα στην ταχεία ευθυγράμμιση όλων των βασικών πράξεων που εξακολουθούν να αναφέρονται στην κανονιστική διαδικασία με έλεγχο. Η Επιτροπή θα προτείνει την εν λόγω τελευταία ευθυγράμμιση ως το τέλος του 2016.*»

Μετά την έναρξη ισχύος της διοργανικής συμφωνίας και υπό το φως των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτή, η Επιτροπή υπέβαλε τον Δεκέμβριο του 2016 δυο νέες προτάσεις για ευθυγράμμιση, μία που εστίαζε σε νομοθετικούς φακέλους στον τομέα της δικαιοσύνης και μία που εστίαζε σε άλλους τομείς πολιτικής[6]. Εν αντιθέσει με τις προτάσεις του 2013, βάσει των οποίων, κατά κανόνα, οι αναφορές στην ΚΔΕ που περιλαμβάνονταν στις βασικές πράξεις έπρεπε να νοούνται ως αναφορές στα άρθρα 290 και 291 της ΣΛΕΕ αντιστοίχως, οι τρέχουσες προτάσεις έχουν ως στόχο την τροποποίηση των βασικών πράξεων χωριστά.

Προσέγγιση του εισηγητή

Οι κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές πράξεις αποτελούν σημαντικό μέρος των κύριων

[1] ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23.
[2] ΕΕ L 200 της 22.7.2006, σ. 11.
[3] ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13.
[4] Βλ. διαδικασίες 2013/218(COD), 2013/220(COD) και 2013/0365(COD).
[5] ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1.
[6] Βλ. διαδικασίες 2016/0399(COD) και 2016/0400(COD) αντιστοίχως.

αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων (JURI) όσον αφορά την ερμηνεία, την εφαρμογή και την εποπτεία του δικαίου της Ένωσης, τη συμμόρφωση των πράξεων της Ένωσης με το πρωτογενές δίκαιο, τη βελτίωση του νομοθετικού έργου και την απλούστευση του δικαίου της ΕΕ, όπως προβλέπεται στο παράρτημα V του Κανονισμού. Η επιτροπή JURI είναι εξάλλου ιδιαίτερα δραστήρια στον τομέα αυτό, από την έναρξη ισχύος της συνθήκης της Λισαβόνας το 2009, και αρκετά πιο πριν, από τότε που θεσπίστηκε για πρώτη φορά η κανονιστική διαδικασία με έλεγχο το 2006.

Κατά τις δύο προηγούμενες απόπειρες ευθυγράμμισης, το 2008-2009 και το 2013-2014 αντιστοίχως, συμφωνήθηκε σε επίπεδο Διάσκεψης των Προέδρων των Επιτροπών (ΔΠΕ) μια ειδική μέθοδος εργασίας. Οι ίδιες ρυθμίσεις έχουν συμφωνηθεί και όσον αφορά τις εν εξελίξει εργασίες ευθυγράμμισης. Χωρίς να αποδίδει ειδικό καθεστώς στις γνωμοδοτικές επιτροπές, σύμφωνα με την προσέγγιση της ΔΠΕ, ο εισηγητής θα βρίσκεται σε στενή συνεργασία με τους εισηγητές των επιτροπών αυτών, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η εξέταση των προτάσεων εναρμόνισης από το Κοινοβούλιο θα είναι συνεκτική και διεξοδική. Το περιεχόμενο της έκθεσης που πρόκειται να εγκριθεί από την επιτροπή JURI θα εξαρτηθεί πρωτίστως από το αποτέλεσμα κάθε γνωμοδότησης των ειδικών επιτροπών, λαμβανομένου υπόψη του γενικού προσανατολισμού του Κοινοβουλίου υπέρ της ευθυγράμμισης της επιτροπολογίας.

Από πρακτική άποψη, σύμφωνα με την προτεινόμενη διαδικασία οι γνωμοδοτικές επιτροπές θα είναι ελεύθερες να αποφασίσουν εσωτερικά με ποιον τρόπο θα εκπονήσουν τη γνωμοδότησή τους και τι μορφή θα έχουν οι γνωμοδοτήσεις, και η επιτροπή JURI θα αναλάβει τη δέσμευση να λάβει υπόψη το σύνολο των γνωμοδοτήσεων κατά την εκπόνηση της έκθεσής της. Ενώ στο πλαίσιο αυτό η επιτροπή JURI θα διαδραματίσει οριζόντιο συντονιστικό ρόλο, οι εργασίες της επιτροπής θα εστιάσουν επιπλέον στον φάκελο που αφορά τον τομέα της δικαιοσύνης.

Ο εισηγητής επικροτεί την υπό εξέταση προσέγγιση, καθώς έχει ήδη στο παρελθόν αποδείξει την αξία της ως αποτελεσματική μέθοδος εργασίας, και προσβλέπει στη συνεργασία με τους συναδέλφους της επιτροπής JURI και των υπολοίπων ενδιαφερόμενων επιτροπών[1]. Ο εισηγητής σκοπεύει να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν το σχέδιο έκθεσης στις γνωμοδοτικές επιτροπές, ώστε αυτές να συντάξουν τις γνωμοδοτήσεις τους, οι οποίες αναμένονται έως τα τέλη του Σεπτεμβρίου, ώστε να ολοκληρωθούν οι εργασίες ευθυγράμμισης έως τα τέλη του 2017.

[1] Σύμφωνα με το άρθρο 53 του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, θα γνωμοδοτήσουν οι εξής επιτροπές: ECON, EMPL, ENVI, ITRE, IMCO, TRAN και AGRI.